

Pamiatka zosnulých – 1.11.2019

Ako správne smútiť?

Smrť, si krutá pani, čo berie drahých zo sveta, Si plná sklamaní a bóľov, čo srdce naplní

S tebou nás beznádej ovláda a trápi Že to krásne sa s mŕtvymi z nás stratí

A predsa nemáš moc bez obmedzení a hraníc Ved' v porovnaní s Kristom je tvoja sila naniž

On zomrel, ale aj z hrobu vyšiel, náš Pán Aby aj nám, kvetom vo vetre, večný život dal.

Efezským 1:18-20 „...aby ste vedeli, čo je to za nesmierna veľkosť Jeho moci pri nás, ktorí veríme tak, ako pôsobí v nás moc Jeho sily. Túto moc dokázal na Kristovi, keď Ho vzkriesil z mŕtvych a posadil si Ho na pravici v nebesiach“.

Ako dlho dokážeme smútiť za svojimi blízkymi, ktorí odišli cestou smrti?

Podľa vlastnej skúsenosti viem, že to môže byť aj 30 alebo aj 40 rokov, keď nám spomienka na milovaných rodičov, starých rodičov, partnerov, deti, príbuzných či priateľov, vháňa do očí slzy. Spomienky už nie sú také jasné, časom sa stráca sýtosť farieb alebo tón hlasu, tvár je rozmazaná a príbehom vypadávajú detaily. Ale vždy, keď sa postavíme k ich hrobu, ten pocit stiesnenosti, smútku a bolesti z ich straty, sa v nás obnoví a zabolí stále rovnako ako pred tými mnohými rokmi. **Lebo čas nehojí rany, je nám dopriaty iba na to, aby sme sa s nimi naučili žiť. Tak ako jazva na tele sa stane našou súčasťou a možno sa ozve pri zmene počasia a my ju musíme iba akceptovať, tak je to aj s ranami na duši – občas zabolia, pichnú pri srdci, vženú do očí slzy – ale nič s nimi neurobíme, musíme ich iba akceptovať ako našu súčasť.** Lebo sú dôkazom zážitkov, vzťahov, dobrodružstiev, sú dôkazom lásky – že sme milovali a boli sme milovaní. A sprievodcami na tejto ceste od smrti blízkych až po našu smrť sú nám slzy.

Ako kresťania máme niekedy pocit, že – vďaka dôvere voči Ježišovi a Jeho zaslúbeniam ohľadom večného života – nemáme „právo“ smútiť či plakať. A tak sa snažíme zo svojho života vytesniť všetko, čo nás so zosnulým spájalo, čo nám ho pripomína: veci, oblečenie, fotky, len aby v nás nič z toho nevyvolávalo smútok a následne plač. **Lenže popieraním zármutku si nijako nepomôžeme. On nás skôr či neskôr doženie.** Sú chvíle života, keď je správne plakať. Sú chvíle, keď je tou najlepšou cestou žiaľ a trúchlenie, pretože po tomto období, hoci trvá aj niekoľko mesiacov či možno rokov, prichádza úľava. Aj Písmo predsa hovorí, že je čas radowať sa aj čas smútiť a dokonca pripomína, že niekedy je obdobie, keď je lepšie mať smutnú ako veselú tvár. Ak si doprajeme čas zármutku, keď spomíname a plačeme, neskôr môže prísť čas, keď dostaneme silu pozrieť sa dopredu. Je to práve ten čas, keď tú bolesť zo straty začneme akceptovať a tým sa paradoxne staneme slobodnejším. Ako spoznáme, že tá chvíľa oslobodenia pre nás nastala? Bude to

vtedy, keď už nás tak veľmi nebudú bolieť spomienky, keď sa nebudeme báť pozrieť na fotku či dotknúť sa vecí, ktoré patrili milovaným. **Zostane už len láska, vďaka a ten úžasný pocit, že nám Pán Boh doprial prežiť čas s tými, ktorí s nami kráčali po cestách tohto sveta.**

Nielen to: je to čas posunúť sa osobne ďalej, začať žiť nanovo. Možno zistiť, aké máme dary a využiť ich pre službu iným, stať sa súčasťou spoločenstva, kde sa zvestuje Božie slovo, nadviazať nové kontakty alebo byť užitočným pre iných, v ich starostiach, bolestiach a smútkoch. ***Keď prejdeme časom, v ktorom si máme poplakat', príde k obdobiu, kedy môžeme svojou láskou pomôcť tým, ktorí v tom období ešte sú.*** Keď už sme my oslobodení vo svojich spomienkach na našich zosnulých, môžeme pomôcť vyrovnať sa so zármutkom tým, ktorí teraz niekoho blízkeho stratili. Pán Boh nás totiž zvykne previesť určitým obdobím, aby sme potom, keď sa staneme víťazmi, mohli pomáhať blížnym zvládať ich ťažké či tragické chvíle.

A to tiež nie je ľahké. Stali sa z nás neľudskí ľudia – málokto sa obráti, zastaví, aby pomohol. Aj na internete je veľa fotiek, na ktorých sú nehody, zranení ľudia či iné tragické udalosti, ale namiesto toho, aby sme pomáhali, radšej si danú situáciu odfotíme. Odučili sme sa byť zainteresovanými do utrpenia a bolesti iných. Vyhýbame sa konfrontácii s úrazom, krvou, vážnou chorobou, postihnutím či smrťou. A potom nevieme, ako sa máme správať, ako pomôcť, ako sa zachovať. Dokonca aj slzy považujeme za niečo súkromné, čo nemáme ukazovať na verejnosti, pretože tým preukazujeme iba našu slabosť. Pán Boh nás v Ježišovi učí, že **nemáme obchádzať nikoho, kto sa nachádza v súžení**: jedni druhých bremená neste, lebo tak naplníte Kristov zákon. Práve v takých chvíľach nás Pán Boh učí byť ľuďmi, pripomína nám súcitu a útechu, upozorňuje na to, že máme byť silnými pre iných, že sa máme radovať s tými, čo sú šťastní a že máme smútiť s tými, čo sú zarmútení. Poznáte to podľa seba: v čase tragédie nepotrebujeme počuť nejaké frázy, veľké slová, citáty z Písma, potrebujeme iba mať vedľa seba človeka. Potrebujeme, aby s nami niekto bol, aby sa stal súčasťou nášho utrpenia, ale zároveň bol dostatočne silný, aby nám z neho pomohol vyjsť.

Ak prejdeme svoje obdobie smútku, máme sa stať niekomu priateľmi. Nemáme sa od blížnych odťahovať, nemusíme predstierať, že všetko bude v poriadku, nemusíme dávať prázdne sľuby alebo opakovať naučené frázy. Pri človeku, čo prežíva tragédiu sa nemusíme tváriť ako najväčší mudrci, čo všetko vedia. Úplne stačí, ak so smutnými budeme plakať. V takej chvíli máme citlivo a vďaka spolu s nimi spomínať na to krásne, čo zažili. Spolu so smutnými, ktorých zasiahla smrť blízkeho, máme žiť a prakticky im pomáhať: možno

vziať daného človeka vonku, na prechádzku, prísť k nemu na návštevu, uvariť mu kávu či doniesť dobré jedlo, možno si vziať daného človeka na chvíľu domov, aby nebol sám alebo pomôcť pri zariadení pohrebu, alebo zabaviť deti, postarať sa o dom, pomôcť triediť veci po zomretom... Tých príležitostí a možností ako pomôcť ľuďom, čo sa rozlúčili s milovanými, je veľmi veľa. Len musíme mať otvorené, vnímavé srdce a vžiť sa do ich situácie, čo by nemal byť problém, lebo aj my sme v takej situácii boli. Nie je to však ľahké, pretože možno aj pre nás bol ten mŕtvy blízky a my sami sa musíme s jeho stratou vyrovnáť. **Ak nemáme silu na praktickú pomoc, určite je tu ešte modlitba za pozostalých a tou nikdy nič nepokážime.**

Naši zosnulí odišli a my tu musíme zatiaľ zostať. A pozrieť sa v ústrety budúcnosti. Musíme si odpovedať na otázku: čo teraz, čo ďalej? Ak na tú budúcnosť pozeráme s nádejou, ktorú nám vydobyl Pán Ježiš Kristus, ak po našom boku budú milujúci ľudia, potom z toho žiaľu vyjdeme víťazne a budeme aj obohatení. Pretože práve **smrť nám dokáže poprevracať priority života a usporiadať hodnotový rebríček správne. Keď sme s ňou konfrontovaní, zrazu zistíme, čo je podstatné a na čom záleží.** Zistíme aj to, že náš život a v konečnom dôsledku aj naše umieranie – ak to všetko chceme zvládnuť – musíme postaviť na hodnotách, ktoré majú svoje miesto a uplatnenie nielen teraz a tu, ale aj pre budúcnosť, vo večnosti. **Len s tými hodnotami, ktoré nám ponúka Ježiš Kristus, večne živý Pán, môžeme byť šťastní, naplnení, pokojní.** Hoci tá cesta povedie cez slzy.

Ako správne smútiť? *Treba plakať, aby sme sa stali slobodnejší, treba si dopriať čas, pretože každý z nás zvláda zármutok inak, treba hľadiť do budúcnosti na tomto svete s nádejou, stať sa užitočnými pre tých, ktorí sami trpia a sprevádzať ich na ceste ich bolesti, treba sa naučiť súcitu a milosrdenstvu a napokon treba uprieť zrak až za smrť.* Tam je totiž pripravené miesto pre každého z nás, ktorí dôverujeme, že sme zachránení a vyslobodení Božím Synom pre život v Jeho kráľovstve. Hoci cesta vedie cez slzy a smrť. No cieľ je jasný a víťazný. Amen.